

dik háborút a nagy menyei birodalom ellen, hogy ne jusson még egyszer eszébe fölemelni Japán terjeszkedése ellen tiltakozó szavát.

Az európai lapok is átvették azt a tókiói híradást és már találgatták is, milyen eséllyel indulna most meg a háború a két keleti ország között. Kimutatták, hogy a győzelem sokkal több áldozatot kívánna most Japántól, mint tizenöt évvel ezelőtt, mert most Kinának is van több mint fél-millió szervezett, modernül fölfegyverezett hadserege. Ha még számbavesszük, hogy Oroszország hatalmas flottaprogramja is egy-két év alatt megvalósul, akkor tisztában leszünk, miért siet Japán a háborúval, amely bármerre óhajt is terjeszkedni, elkerülhetetlennek látszik. De föltétlenül szükséges a terjeszkedés is, mert különben a mikádó birodalmát a saját fegyveres hatalma teszi tönkre.

A képviselőház ülése.

— Négy száz képviselő hiányzott . . . —

(Saját tudósítónktól.) A szombati ülésnek meglelt a várva-várt érdekessége. Nem az, hogy Polónyi Géza vállalkozott a Ház kibeszélésére, hanem: hogy nem beszélhette ki a képviselőket, hogy a képviselők egyszerűen kívül maradtak. Amikor Polónyi Géza neki készülődött tagadhatatlanul unalmasan hosszú beszédének elmondására, akkor vette észre az elnöklő Návay Lajossal együtt, hogy a képviselők elmaradtak. Nem kértek a bankvitából, sem a polónyiadékból. Hát elmaradtak. Négy száz képviselő nélkül bankvitázott szombaton a t. Ház. Négy száz képviselő elmaradt. Csak ennyi. Ellenben negyven megjelent, közöttük nem egy későn, amikor fölirták őket, mint a rossz gyerekeket. A fölirtottak között volt Justh Gyula is, aki ugylátszik nem a bankvita vezetője. Hanem inkább az elmaradás buzgó harcosa.

Polónyi Géza, aki állítólag fogadást kötött, hogy amikor ma kibeszéli délután félhárom órakor a képviselőházat, az utolsó mondatot úgy fogja elmondani, mintha a beszédet el se kezdte volna. És a fogadást meg is nyerte. Igaz, hogy egyebet nem. Érdekesen beszélt, amint Polónyi Géza érdekesen tud hallgatni is, különösen ha nem kell. Beszédéből azonban hiányzott a bohókás vonás, a polónyi-féle humor. Hát mégis rögzött. Egyszerűen leverte a vizes poharat, lelöcsölte — az ülésnél fogva — alatta levő képviselőket, közöttük Hock Jánost, aki ez ideig tápsolt, derült, bólogatott a beszélő Polónyi-száj felé, de a lelöcsölés után dühös szemérmességgel rázta reverendáját. Csupa víz volt. Egyik ifjú munkapárti képviselő nem állhatta meg, hogy ne szellemeskedjen öt percre. Tehát megjegyezte:

— Ha ez a Polónyi beszél, mindig jobban jobban künn vagyunk a vízből.

De Hock János nem nevetett. Igaz, hogy nem olyan áhítatos buzgalommal hallgatta eztán Polónyi Gézát, aki semmi egyebet se tett, csak beszélt, beszélt, beszélt. Még tán most is beszélne, ha hallgatták volna . . .

A szombati ülés féltizenegy órakor kezdődött.

Návay Lajos elnök: Az ülést megnyitom.

Huszár Károly: Nem vagyunk negyvenen!

Az elnök: A mai ülés jegyzőkönyvét Veres Zoltán jegyző ur vezeti. Minthogy a Ház nincs együtt tanácskozásképes számban, az ülést öt percre felfüggesztem. Azután katalógus olvasás következik. (Zaj. Mozgás.)

Szünet után az elnök a házszabályok kétszázötvenkilencedik szakasza alapján fölolvastatja a névsort. Négy száz képviselő hiányzik.

(Interpellációk.)

Az interpellációs könyvben a következő három interpelláció van bejegyezve:

1. Sümegi Vilmos — a honvédelmi miniszterhez — katonai brutalitások folytán öngyilkossá lett Hlatky Zoltán ügyében.

2. Szemrecsányi György — a belügyminiszterhez — a Poolban levő hajóstársaságok és a kormány közt létrejött szerződés tárgyában.

3. Huszár Károly (sárvári) — az igazságügy-miniszterhez — az ökörmézői járásban százszámra előfordult hamis közokiratok miatt.

(Polónyi Géza beszéde.)

Következett a bankszabadalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Polónyi Géza mindenekelőtt rámutat arra, hogy amikor a munkapárt egy órával meghosszabbítja az ülések idejét, ugyanakkor konstatálni kell a Ház tanácskozásképeségét. Ilyen körülmények közt nem sok remény van arra, hogy a többséggel szemben a meggyőzés fegyverét lehessen használni. A tárgyalás alatt lévő javaslat azzal a követeléssel lép föl, hogy úgy, ahogy van, minden változtatás nélkül kell elfogadni. Ez nem jelent egyebet, mint a többségi abszolutizmust.

Cáfolja azt az állítást, mintha a bank- és valutarendezés nem volna politikai kérdés. Épen ellenkezőleg, ha van valami, ami politikai kérdés, akkor a bank- és valutakérdés az.

A javaslat hihetetlen ötödik szakasza egyenesen a házszabályokba ütközik. A Ház eddig föltékenyen őrizte házszabályalkotási jogát, még a királylyal szemben is és ime, most ez a szakasz közössé teszi a házszabályokat Ausztriával. Hiszen odaát már tiltakoznak a házszabályok e közössége ellen s a törvényből kivéve, inkább a házszabályokat akarják módosítani. Már ez a merénylet is elegendő arra, hogy később kifejtendő gazdasági okai nélkül is elég alapja legyen az önálló jegybankot követelni.

A Benedikt-formulát mondják sokan, köztük Okolicsányi is, az önálló jegybank legfőbb akadályának. Ő ezzel szemben furcsa helyzetben van, mert annakidején ő ellensége volt a Benedikt-formulának és Okolicsányi a formula támogatói közé tartozott.

A Benedikt-formula is egyik oka annak, hogy nekünk 1917-re nem is lehet álmodnunk az önálló vámterületről, 1899-ben, a Széll-féle kiegyezés idején, az volt a magyar törekvés, hogy a nagy reformok, mint vámterület, bank stb. ne kumulálódjanak egy időpontra. Most azonban épen egy időpontra van kitolva minden és megvalósításuk ezért lehetetlen.

Egyes vámszerződéseink már 1915-ben lejárnak, de nem lesz módunkban meghosszabbítani őket, mert önálló intézkedéseinket a még két évig tartó vámközösség megakadályozza.

A parlament fizikai lehetetlenség elé van állítva a törvényalkotásban. Itt van a bank-akták 55. cikkelye, mely mindkét kormánynak jogot ad, hogy való alapján hitelt vehessen igénybe. Minthogy az állam nem cég, váltót sem vehet igénybe, tehát van egy olyan törvényünk, amely nonszensz.

Az ilyesminek az az oka, hogy a törvények alkotása igen bonyolódott. Azt hiszi, hogy senki, sem az előadó, sem a miniszter nem olvasta az össze, az indokolásban citált törvényeket.

Hock János: Lássátok, lássátok!

Polónyi Géza (az írásai közt kotorász, közben leveri a melléje készített vizes poharat, amely nagy csörömpölés közben leesik).

A körüllevő padok megtelnek vízzel, Hock János pedig, aki Polónyi előtt ül, a jobboldal hangos nevetése közben facsarja ázott reverendáját.

Polónyi Géza kimutatja a javaslat közjogi abszurditásait. Az ötödik szakasz jogot ad a pénzügyminiszternek arra, hogy teljes egészében megújítsa az 1892. évi érmszerződést. E szerződésben azonban olyan dolgok vannak, amelyek idejüket multák, olyan pénznemek, amelyek azóta törvényesen ki vannak véve a forgalomból. Jogot ad továbbá a törvény arra, hogy a kormány levantei ezüstöket verethessen, melyeknek létezését semmiféle törvény nem biztosíthatja.

Szünet után újra Polónyi Géza beszélt.

Félhárom óra előtt áttértek az interpellációkra. Az ülés három előtt végződött.

Fizessenek a fejedelmek. A német birodalmi gyűlés — mint Berlinből táviratozzák — rendkívül érdekes határozatot hozott. Az értékenövekedési törvényjavaslatot tárgyalta a Ház második olvasásában. A hatodik szakasz tárgyalásánál a Ház elutasította a konzervati-

vek azon javaslatát, hogy a fejedelem és a fejedelem felesége az illető adó alól föl legyenek szabadítva. A javaslat mellett szavaztak a konzervatívok, a centrum, a jobbpárt egy része és a nemzeti liberálisok többsége. A lengyelek elhagyták a termet. Érdekes, hogy maga a kormánypárt is a javaslat ellen szavazott. Fizessenek a fejedelmek, — határozta a birodalmi gyűlés és talán ez az első szó a Reichstagban, amely a fejedelmek ellen elhangzott.

Tizmillióس beruházás Szeged város építkezésére.

(Saját tudósítónktól.) Szeged város mérnöki hivatala, mint minden év elején, úgy most is egybeállította az építkezések programját. Tizmillió koronánál magasabb az az összeg, mely beruházásokra kell és bár az egyes tételek akár költségvetésileg, akár alapokban biztosítva vannak, kételkednünk kell, hogy a mérnökség alább ismertetett programja az idén teljes megvalósításra kerüljön. Ez a kételkedésünk korántsem bizalmatlanság, mert hiszen nagyon jól tudjuk, hogy hatóságunk egyre dolgozik a város haladásán, közintézményeinek előrevitelén, hanem oly roppant ez a munkahalmaz, hogy azt egy évben megkezdeni nem lehet.

Itt van például az új nagy kórház és a fogadalmi templom építésének az ügye. Mind a kettő az idei programban szerepel és bizony alig hihetjük, hogy sor kerüljön az építésük elkezdésére. Egyébként pedig ismeretjük a hatalmas programot, amint azt a mérnökség egybeállította:

A belterületen:

Kocsutak és gyalogjárók aszfaltozása 1,000.000 K
Kövezés új kővel 29.000 „
Kövezés régi kőanyaggal 89.000 „

Ezekre a munkákra az árlejtést még március hónap első felében kiírják.

Feltöltési munkák 400.000 K
Dugonics-utcai polgári iskola építése 180.000 „
Fogadalmi templom építése . . . 1,500.000 „
Kórház építése 4,000.000 „
Zeneiskola építése 400.000 „
Marstéri laktanya kibővítése . . . 400.000 „
Kolozsvári-téri elemi iskola építése 200.000 „
Katonai barakok építése 360.000 „
Huszárlaktanyai markotányos épület 34.000 „
Vágóhid kibővítése 140.000 „
Csongrádi-sugáruti iskola kibővítése 70.000 „
Röszkei templom építése 60.000 „
Vasutas palota építése 1,100.000 „

A külterületen:

Csorvai műút kiépítése 330.000 K
Három utkaparó-ház építése 9.810 „

Mint jeleztük, a tíz millió koronát meghaladják ezek a középítkezések. Tény, hogy ez a program aktuális, azonban ismételtén kijelentjük, hogy ez a program az idén nem válik valóra, sőt több tétel még a jövő évben is megmarad, mint programtétel és úgy is fog szerepelni. Ennyi közmunkát majd akkor lehet sommásan elintézni, hogyha a városnak meglesz a saját téglagyára. És a városi téglagyár létesítése pedig — nincs a programban. Anélkül pedig nem fog a mi mérnökségünk ekkora programot egy évben valóra váltani.

Tisza István Aradon. Tisza István gróf bejelentette, hogy e hónap huszonnyolcadikán Aradra megy és hosszabb ideig ott marad tartózkodásra. Pénteken este Varjassy Lajos polgármester bizalmas értekezletet hívott össze, amelyen elhatározták, hogy Tisza István fogadtatásán és a tiszteletére rendezendő ünnepségeken az egész város pártkülönség nélkül vesz részt. Az értekezleten a polgármester elmondotta, hogy a tisztikar többször kérte már, hogy ilyen közesemények alkalmára hívják meg. Indítványozza tehát, hogy hívják meg a Tisza-ünnepélyekre Fekete vezérőrnagy t.